Genesis

habent annexas ꝯtrarias qualitates actiuas ⁊ passiuas agunt ⁊ patiunt̄ adinuicem passione ꝓprie dicta: q̄ ē cū abiectione ꝯtrarij: ideo transmutant̄: generant̄ ⁊ corrūpunt̄. Forme aūt substātiales corpoꝝ celestiū nō habēt annexas tales q̄litates actiuas ⁊ passiuas: ⁊ ꝑ ꝯñs nō est in eis passio q̄ magis facta ꝯria abijcit ab ipsa sb̄a: et ꝑ ꝯñs r̄manēt incorruptibilia. licꝫ n. habeāt māam eiusdē rōnis cū corpibus corruptibilibꝰ: accipiēdo māꝫ p̄ āise ꝓut ē ps compositi i genē substātie: que distiguit̄ a ꝑuatōe ꝓut dr̄. i. phys. Et ſm istos materia corpoꝝ celestiū nō ē priuatōi adiūcta: q2 materia n̄ hꝫ priuatōꝫ adiūctā ꝓprie loquēdo: nisi ꝓut ē informata forā sb̄stātiali hn̄te ānexas q̄litates hn̄tes ꝯrarietatē ad q̄litates ānexas alteri forme substātiali incompossibili in eadem materia: sicut forma substantialis ignis habet annexas caliditatē et siccitatē. Forma substantialis aque habꝫ annexas frigiditatem ⁊ humiditatē: q̄ sunt generationis ⁊ corruptiōis causa: vt superius expressū est. Que aūt istaꝝ triū opinionū sit verior nō est presentꝭ speculatiōis inquirere: nec ꝑ ꝯsequēs mltitudinē rationū ad h̄ inducere: cū sicut predictū ē intendam insistere expositioni literali: ꝓpter qd̄ intendo literam que ē in p̄ncipio Gen̄. ſm p̄dictas opiniōes varie exponere ⁊ rōnes ad vtrāqꝫ partē inductas soluere: quibus solutis alie que possent induci defacili poterūt solui sicut credo. Et sic lector eligat expositonē quā tenere voluerit: vel vtranqꝫ si voluerit ꝓsequat̄. Prima expositio est q̄ oīes ꝑtes mūdi principales videlicet corꝑa celestia omnia: ⁊ quatuor elemēta: per opus creatiōis a p̄ncipio fuerūt ꝓducta in formis suis substātialibus distinctis: et totū opus distinctiōis seu formatiōis in tribꝰ diebus sequentibꝰ: ⁊ etiā opus ornatus corpoꝝ celestiū qd̄ factū ē in quarta die: intelligitur q̄ntū ad qualitates ⁊ ꝓprietates accidentales suꝑadditas: vt patebit magis in particulari ꝓsequendo istam expositōnē. Et ꝓcedit ista expositio ſm duas p̄mas opiniones de natura materie supraapositas. Illi eni qui dicūt q̄ in corporibus celestibus nō est materia nō possunt dicere q̄ materia omniuꝫ corꝑalium sit producta sub vna forma cōmuni: ⁊ postea ſm diuersas sui partes ꝑ formas substātiales specificas distincta: cū ſm eos in corporibus celestibus nō sit materia ⁊ ideo ꝯsequenter habēt dicere q̄ omnia corꝑa celestia a principio sint ꝓducta in formis substantialibus distinctis. ⁊ ꝯsimiliter dicunt de elemētis que sunt ꝑtes integrales mūdi principales q̄ in suis formis substantialibus simul sunt producta: licet nō ita necessario sequatur de elementis ad dictū eoꝝ de natura materie sicut sequit̄ de corporibus celestibus in quibus nō ponūt materiam. Eodem mō dicendū est illis qui tenēt opinionē secundā de materia supra positā: quia si materia cuiuslibet corꝑis celestis est solū in potentia ad formā substantialē quam habet nō potest dici q̄ materia corpoꝝ celestiū ⁊ elementoꝝ sit producta sub vna forma cōmuni: ⁊ postea per formas substātiales distincta nec etiam q̄ materia corpoꝝ celestium ꝑ se sit producta sub vna forma cōmuni: ⁊ postea distincta per formas substātiales solis ⁊ lune ⁊ aliorum corpoꝝ celestiū: quia ad vtrūqꝫ istoꝝ sequitur oppositū dicti sui: videlicet q̄ materia corporis celestis nō solum sit in potentia ad vnā formā: sed ad plures. Secūda aūt expositio l̄ralis quā tenēt Strabus ⁊ Beda ⁊ aliqui alij doctores ē: q̄ materia omniū corꝑaliū ⁊ elemētariū ꝑ opus creationis ꝓducta est sub vna forma cōmuni in genere substantie: vtpote corporeitatis: ⁊ diebus sequētibus sit distincta ſm diuersas sui ꝑtes ꝑ formas specificas tā celestes q̄ꝫ elemētares. Considerādū vero q̄ si inq̄libet particula l̄ra exponeret̄ ſm vtrāqꝫ opinionē p̄dictā

Incipit liber Genesis qui dr̄ hebraice Bresith. Capi. i.

a In principio b creauit deus c celū ⁊ d terrā. Terra aūt erat e inanis ⁊ f vacua ⁊ g tenebre erāt sup faciē g abyssi: h et spūs dn̄i ferebat̄ super h aquas. i Dixitqꝫ deus: k fiat lux: ⁊ facta est

successiue talis frequēs mutatio ⁊ transitus de vna expositione ad aliā confunderet intellectū: ꝓpter qd̄ intendo exponere totā l̄ram a p̄ncipio capituli vsqꝫ ad opus q̄rte diei inclusiue. Primo ſm primā expositionē: ⁊ scd̄o q̄ntū ad scd̄aꝫ. Lr̄a aūt que sequit̄ opꝰ q̄rte diei ſm vtrāqꝫ vniformiter potest exponi. Primo igit̄ exponit̄ opus creationis cū dr̄. a In principio. Et describit̄ factū ante oēm diē: ſ illō ante ſm istā expositionē nō accipitur duratiō sed natura tm̄: sicut sonus precedit vocē. dicit igit̄ In principio scilicꝫ tēpis vel ꝓductiōis rerū. b Creauit deus. i. de nihilo ꝓduxit qd̄ est ꝓpriū ipsius dei.
c Celū. i. Corpora celestia omnia in suis formis substantialibus distincta: licꝫ adhuc in aliquibꝰ ꝓprietatibus accidentalibus essent informia: vt patebit infra.
d Et terrā in sua forma: substantiali distinctā: ⁊ aliquibꝰ ꝓprietatibus formā substātialē necessario concomitantibus. q2 tm̄ adhuc q̄ntū ad aliqua erat informis: ideo sequit̄. e Inanis. i. inuisibilis: q2 erat vndiqꝫ aquis coopta. f Et vacua quia nō erat adhuc plātis ⁊ herbis ornata. Sequit̄. g Et tenebre ⁊c. abyssi. i. sup faciē elemētoꝝ. Abyssus enim dr̄ ab a qd̄ est sine: ⁊ byssus qd̄ est genꝰ lini candidissimi. vn̄ abyssus dr̄ quasi sine candore vel splendore: q2 color cādidus habet plurimū de luce ⁊ ideo cōgeries elemētoꝝ p̄dicta vocat̄ abyssus: q2 lux nō erat adhuc producta. Dr̄ etiā abyssus alio mō illud qd̄ importat quādā cōfusionē ⁊ cōmixtionē. totū aūt qd̄ ē intra circulū lune erat cōfusum: q2 licet elementa essent ꝓducta in suis formis substātialibus: nō tm̄ adhuc habebāt oēs ꝓprietates accidentales debitas vsqꝫ ad terciaꝫ diē in qua sunt distincta elemēta. ⁊ ideo vsqꝫ tūc aqua ipsa nō habuit debitā densitatē: sed quasi vaporaliter eleuabat̄ ꝑ totū spaciū aeris ⁊ ignis: cooꝑiebat eni terrā: ⁊ sic q̄dam cōfusio ⁊ cōmixtio erat in elemētꝭ: ⁊ ideo hoc vocabat̄ abyssus. h Et spūs ⁊c: aquas. i. super illam congeriem ⁊ cōmixtionē elemētoꝝ predictā: ⁊ vocat̄ nomine aquaꝝ: q2 sicut dictū est ipsa aqua cooꝑiebat terrā: ⁊ alijs duobꝰ elemētis cōmixta erat mō p̄dicto: ⁊ accipit̄ hic spūs dei. i. volūtas q̄ ferebat̄ sup illā congeriē elemētoꝝ: sicut volūtas artificis sup materiam quā formare ⁊ ornare intendit. i Dixitqꝫ deꝰ. Hic incipit opus distinctiōis: ⁊ p̄mo ponit̄ distinctio diei ⁊ noctꝭ. Scd̄o distinctio corpoꝝ celestiū ibi: Dixit q̄ꝫ deꝰ. Tercio distinctio elemētoꝝ ibi Dixit vero deus ⁊c. Circa p̄mū cōsiderādū q̄ dies ⁊ nox distinguūt̄ ꝑ lucem que ē quoddā ꝓsitiuū ⁊ ꝑ tenebras q̄ importāt ꝑuationē lucis: ⁊ ideo opꝰ distinctionis incipit a luce ⁊ hoc ꝯuenienter. Primo q2 est q̄litas cōmunis in qua corpora celestia communicāt cū inferioribꝰ: vtpote cū igne ⁊ cū aliquibꝰ corpibꝰ mixtꝭ q̄ lucida sunt. ⁊ q2 ſm istā expositionē distinctio rerū accipit̄ ſm q̄litates et ꝓprietates accidētales: ideo cōuenienter inchoat̄ a luce: q̄ ē q̄litas cōis sicut in generatiōe naturali inchoatio fit a cōmunioribꝰ formis: q2 ſm ph̄m embryo p̄us viuit vita plāte: postea animalis: postea hois vel leonis: ⁊ hꝰ mōi. Et p̄mo phys. dicit ph̄s q̄ a cōioribꝰ est incipiēdū via doctrine: sicut pueri in p̄ncipio vocant oēs viros p̄res ⁊ oēs feminas matres: postea distinguūt. Scd̄o q2 distictio nō apparet nisi ꝑ manifestationē. omnia aūt ꝑ lucē manifestāt̄: ⁊ ideo distinctio incipit a luce. Tercio q2 dies nō potest esse sine luce: iō lucem oportuit fieri prima die. dicit igit̄. i Dixitqꝫ deꝰ Istud dicere dei nō importat aliquā vocē sensibilē: ſ intelligere dei practicū qd̄ includit ipsum velle: q2 ſm

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-254/0044
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG